

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Poravnava med češko in pa nemško stranko na Češkem prejela je minulo nedeljo s oglasno odobrenje od nemškega, češkega in pa od kluba velikega posestva na Češkem. Toraj je dogovor, ki se je dognal v štirinajstdnevnom posvetovanji obeh strank in pa vlade, sprejelo soglasno odobrenje onih oseb, ki imajo konečno tudi sklepati o posledicah teh dogovorov. S tem je dognano glede Češke bistveno ono veliko delo, katero si je sedanja vlada stavila kot svojo poglavito nalogo.

S tem pa je storjen tudi največji in najtežavnejši korak, kateremu morajo naravno slediti še oni koraki, ki vredijo enako tudi narodne razmere na Moravskem, v Šleziji in pa glede Slovencev na Kranjskem, Primorskem, Štajerskem in Koroškem.

Mladočehi sprejeli so od strani staročeških zapupnih mož tudi uradno poročilo o sklepih poravnavske konference, in izmed staročeškega kluba udal se je celo dr. Matuš osebno podati se med mladočehe, da jim, ako treba, poda ustna pojasnila, pa meritornega sklepa mladočehi niso storili, temveč sklenili so posamezne točke poravnave v posvetovanje in poročanje odstopiti pododsekom.

Predmeti poravnave pa obsegajo:

- 1.) Sostavo in vredbo deželnega šolskega sveta.
- 2.) Šole za manjšine.
- 3.) Načrt za preostrojjenje deželnokulturnega sveta za kraljestvo Češko.
- 4.) Ustanovitev trgovske in obrtne zbornice v izhodni Češki.
- 5.) Prememba volilnega reda za trgovinske zbornice.
- 6.) Omejitev sodnijskih okrajev.
- 7.) Vredbe pri nadsodniji Praški.
- 8.) Nameščenje pri sodnijah prve instance.
- 9.) Pregledanje jezikovne naredbe.
- 10.) Zakon o rabi deželnih jezikov pri samoupravnih oblastvah.
- 11.) Prememba deželnega volilnega reda in ustanovitev narodnih kurij.

To so one točke glede katerih so se pri minulim posvetovanji sklenila določila, s katerimi ste se sedaj soglasno zadovoljni izrekli obe stranki, ki ste bili minulih trideset let med saboj v krvavi vojski, zato se po pravici sme imenovati ta poravnava: — mirovna poravnava in srečni konec tridesetletne vojske na Češkem.

— Pogozdovanje Krasa napreduje dobro, kakor posnemamo z poročila c. kr. deželnega gozdnega nadzorništva. Vsled naročila pogozdovalne komisije za Kranjsko se je v teku leta 1889. po Krasu in sicer po pašnikih in posekanih gozdnih zemljiščih ležečih ob južni železnici v katastralnih občinah Famlje, Kal,

Britof in Gorenje Vreme 152 oralov na novo pogozdilo ter v to svrho porabilo 878.000 borovih in jelšnih sadik, 82 oralov že pogozdenih zemljišč pa se je dosadilo in pri tem porabilo 110.000 sadik. Skupni troški teh pogozdovalnih del, vstevši troške za vodstvo, nadzorovanje, dalje za prevažanje sadik, za svarilne table in za izmerjenje zemljišč, iznašajo 4553 gold. 75 kr. Vsega skupaj pogozdilo se je doslej na Krasu 947 oralov zemlje na novo in v to svrho porabilo 7,748.350 sadik. Pri teh pogozditvah vidi se čez dalje bolje, kako dobro varujejo zoper burjo in zamete.

— † Kanonik Friderik Križner sklenil je po daljnem bolehanji in potem ko je bil novembra meseca zadet po mrtvoudu minuli ponedeljek dne 27. tm. svoje življenje še le v 50. letu starosti. Pokojni rojen je bil l. 1840 v Gradu (na Bledu) v mašnika posvečen leta 1863, je bil nekaj let kapelan na deželi, potem kot vikar v stolni cerkvi ljubljanski, zelo priljubljen kot nemški pridigar, potem imenovan je bil profesor veronauka na c. kr. realki ljubljanski l. 1873, l. 1886, pa za kanonika in potem za župnika ljubljanske Šenklaške fare in za dekana ljubljanske okolice. Pokojni bil je ljubeč sin svoje vlane umrle matere, zelo priljubljen v ljubljanskih meščanskih krogih, bil je značajan in v svojem občevanju jako ljubeznjiv, toda bolehati je začel zajedno se svojo materjo (očeta zgubil je kot mlado dete), ko je bil še profesor, še bolj pa zopet kmalu po svojem imenovanji za korarja, bival je nekaj mesecev v Gorici in je tudi vidno okreval vlansko leto, še bolj pa letos do jeseni, ko ga konečno nenadoma zadene mrtvoud. Pogreb bode danes popoldne ob 1/2 4. uri. Bog mu daj večni mir in pokoj!

— Temeljni nauk o knjigovodstvu (I. jednostavno knjigovodstvo) spisal dr. Tomaž Romih poleg letnega poročila deške meščanske šole na Krškem, tiskal in založil J. Krajec v Novem Mestu 1890. l. je naslov 103 strani obsegajoči knjižici, katero priporočamo slovenskemu občinstvu.

— Državni zbor prične zopet zborovanje v ponedeljek dne 3. februarja t. l. in na dnevnem redu je sledečih 5 točk:

a) Prvo branje predloga poslanca Vergani-ja glede ravnanja z neizplačnimi dobitkami.

b) Prvo branje predloga poslanca dr. Slavik-a, dr. Dostal-a o postavi, s katero se ima vrediti naprava potov za silo.

c) Poročilo odseka za kazenski zakon o prošnji Lud. Kresnika, da bi se mu naklonila odškodnina iz državnih sredstev zato, ker je bil po nedolžnem zaprt.

d) Poročilo budgetnega odseka v zadevah vredenja rek Aupa in Rečnova.

e) Poročilo obrtnijskega odseka v vladnem predlogu o vredbi stavbinskega obrta.

— Letopis narodne čitalnice v Ljubljani začetkom leta 1890, kaže nam lepo delovanje tega blizo da 30 letnega narodnega društva v minulem letu, katerem je

letos zopet izvoljen dr. Karol Bleiweis. Število členov znaša 345. Društveni dohodki kažejo v gotovini 5179 gld. 54 kr. v oblegacijah pa 1620 gld. po odbitih stroških preobstala je gotovino 50 gld. 87 kr. Veselic je priredilo društvo 9, časnikov pa je bilo naročenih 48.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Po srečno dognani poravnavi med Čehi in Nemci pričakovalo je vse, kar se za politiko briga, radovedno kaj porečejo za končno sklepanje poklicani državni in deželni poslanci na Češkem. Ni se sicer dvomilo, da se končno v klubih ono sprejme, kar so zaupniki dognali, vendar pa je bil prijetno iznenaden vsakdo, da so se dogovori dunajski v klubih na Češkem sprejeli soglasno.

Ni še sicer izrekel svojega menenja klub mladočehov in sodi se, da tudi ta ne bode imel pravega povoda, ugovarjati kaj, pa ne sme se prezreti, da so bili mladočehi prav namenoma odrinjeni na stran, za to ker bi bilo njihovo uradno zaslišavanje, potrjenje njih zmešanih načel.

Vlada in obe stranki se izrekoma pri tem vprašanji za menenja nista hotela več brigati, kakor za nemško-narodne rogovileže okrajne strani, in kdor pozna vse skrajne gospode, pritrtil bode po vsem temu ravnanju.

Dunajski, tudi liberalni listi, prav tako veselo pozdravljajo končni sprejem mirovnih pogojev, kakor tudi listi v deželah na Ogerskim in pa inostranski časniki.

Sedaj pa se obrača pozornost zopet državnemu zboru in pa posledicam, katere se bodo po premirju kazale tam.

Dr. Rieger in Matuš sta sicer v klubu dne 26. tm. izrekla, da razmere v državnem zboru ostanejo nespremenjene in da češki klub ostane v svoji dosedajni zvezi z desnico. Mi ne dvomimo, da pri tem v obče tudi ostane. Ravno tako gotovo pa je tudi, da bode ojstro nasprotje med nemškimi in češkimi poslanci s Češke prenehalo, ker v to ne bode več povoda. Prepirl je bil tam naroden in ta je poravnan v gmotnih vprašanjih, pa tako ni dvomiti, da bodo vsi poslanci s Češke v lepim soglasji. Za Čeha je položaj deloma enak, samo da po svoji narodni celokupnosti v narodnih vprašanjih ostanejo naravno zagovorniki Čehov na Moravskem v Šleziji in kakor ne dvomimo, zagovorniki Slovencev v vsih njihovih narodnih težnjah. Kar zadeva vlado samo, ne vidimo nikakoršnega povoda, da bi se preostrojevala v smislu levice. Vsaj se pač danes že sme trditi, da naučni minister Gautsch z vsem svojim srcem stoji na strani levice, tudi Baquehem še ni nikdar lasu skrivil nobenemu levičarju, Taaffe in grof Falkenhayn sta prav tako, kakor grof Welsersheimb trda Nemca.

Levičarji se toraj nimajo nikakor pritožiti, po pravici pa se pritoževajo še Čehi zunaj Češke in pa vsi Slovenci. In glede teh zahteva pravična doslednost, da

vlada sedaj ne sme in ne more zanikavati več Čehom zunaj Češke in pa Slovincem onih pripoznanj in načel, katere je sprejela za Češko.

Praga. — Minula nedelja dne 26. januarija postala je vsled dogodb tega dneva zgodovinsko pomenljiva, ker vsi v to poklicani politični krogi sprejeli so soglasno mirovno pogodbo, dognano na Dunaji. Krog 1. ure opoludne ko je zbrani češki klub ravno pretrgal posvetovanje, prišel je tje načelnik kluba nemških poslancev dr. Schmeykal ter je zbranemu klubu naznanil, da je klub nemških poslancev soglasno sprejel dunajske dogovore, temu naznanilu dodal je v srčnih besedah izrečeno željo, da naj bi tako vpeljan bil začetek blagonosnega delovanja za deželo češko. Načelnik političnih nasprotnikov bil je navdušeno pozdravljan v češkem klubu, prav tako bila sta tudi v nemškem klubu navdušeno pozdravljena dr. Rieger in pa princ Karol Schwarzenberg.

Pa tudi cesar je deloma že segel v to vspešno pogajanje s tem, da je potrdil češko akademijo znanosti in umetnosti ter je sprejel pod svoje varstvo in za pokrovitelja imenoval svojega brata nadvojvoda Karola Ludovika. Ko je to naznanil deželni maršal knez Lobkovic je zbornica to veselo novico sprejela z burnimi, Slava-klici na cesarja.

Nemška. — Državni zbor je z veliko večino nad 80 glavov v tretjem branji zavrgel vladni predlog o zakonu zoper socialiste.

Cesarjev rojstni dan praznoval se je sijajno tudi v unajnih državah.

Laška sprejela včeraj z Masave v Afriki poleg Rudečega morja veselo naznanilo, da se je povsem posrečil napad ali ogledovalni izhod generala Orero-a v Aduo. Prebivalstvo in duhovščina sprejeli so, kakor pravi brzjav, prišle z veseljem in vihrala je v Adici laška zastava prav v obletnico dneva za Lahe nesrečne bitke pri Dogali. Adua je glavno mesto Tigre. General Orero vrne se po srečno dokončanem izletu nazaj v Asmaro.

Kralj Umberto vrnil se je nazaj v Rim, kjer se mu poklanjajo ter mu s čutje izrazajo zaradi smrti ~~njegovga~~ brata vojvode z Aosta, dostojanstveniki mesta.

Srbska. — Častnikom srbske vojske zmanjšala je vlada plačo in o tem zbudila njihovo nezadovoljnost. Vsled tega nastala je govorica, da se v vojni pripravlja upor, komur, naravno da — odločno ugovarjajo uradni listi. Novejši čas se zopet naznanja, da se ima utrditi proti Bolgarski Zajčar in srbski list trdi, da se tudi meja proti Avstriji namerava utrditi. Vse to kaže, da za čas vladanja radikalne stranke v Srbiji, veje Avstriji po vsem nasprotna ako ne celo sovražna sapa. Mnogo v to gotovo pripomore Slovanom sploh sovražno častništvo madjarsko.